

gif det, og jeg vil antage, at den meget ærede Minister i Virkeligheden er enig baade med mig og andre Medlemmer her i Tinget, at den hele Sag med Jællekogierne ikke er ledet med den tilhørlige Dygtighed, Omhu og i det Hele taget med Energi. Den ærede Minister spjæde en Skuffelse til foruden dem, der allerede staa nævnte i Lovforslagets Motiver, som forøvrigt kunne være tilstrækkelige, og det var den, at man ved Fabriken var gaaet ud fra, at der, saavidt jeg husker, kunde faas 8 Pd. Sukker af hvert Centner Rør, men at man kun fik $5\frac{6}{10}$ Pd. Nu sagde den ærede Minister imidlertid ikke, om dette hidrørte fra rent specielle tidlige Grunde, saaledes som der staa antydet i Anmærkningerne. Der staa nemlig her, at paa Grund af den stærke og vedvarende Regn formindskedes Sukkerholdigheden af de fuldvogne Rør, det forstaaer jeg mig ikke paa, det kan jo være meget muligt, men da er dette kun enkelte forbigaaende Forhold, som altsaa have indvirket i dette enkelte Tilfælde, og hvorpaa man ikke kan rejse nogen Klage over feil Beregning. Saa vidt jeg hørte, lød imidlertid den ærede Ministers Udtalelse i den Henseende om feile Beregninger paa Sagen i dens Almindelighed, og da maa jeg sige, at det i højeste Grad forbauser mig, at man ikke har kunnet anstille anderledes gennemgaaende Undersøgelser om Sukkerholdigheden af Rørene under de forskellige Forhold paa Den, inden man gav sig til at anlægge en Fabrik, men har anlagt den saaledes, at saa Meget staaer feil, som her er Tale om. Jeg veed ikke, om jeg hørte rigtig, men jeg tror nok, det var saaledes, den ærede Minister sagde, at der var fabrikeret tre Millioner Pund Sukker i Nar ved Jællesukkerkogieriet, men jeg veed ikke, hvor mange Tæde det udgjør, jeg synes, der blev nævnt tusinde Tæde eller et halvt tusinde Tæde eller, hvormeget det nu var. I ethvert Fald forekommer det mig, at denne Antydning af den ærede Minister i Forbindelse med Anmærkningen her, der taler om, at af de ødelagte Værker ligge $\frac{2}{3}$ saaledes, at de ikke kunne erstattes ved Jælleskogieriet, selv om dette istandsættes, giver en Antydning af, hvad jo forøvrigt nærmere kan oplyses, at nogen meget omfattende Betydning har Jælleskogieriet allerede nu ikke for hele Den med Hensyn til Høsten. En nærmere Forklaring i saa Henseende fra den ærede Ministers Side kunde være ønskelig, men en saadan kan jo ogsaa komme senere under Sagens Behandling. Den ærede Minister mente, at jeg har fravædet et helt Maskinværksted anlagt derovre forinden eller samtidig med Fabrikens Anlag; men jeg maa være bleven meget misforstaaet, naar den ærede Minister har faaet det ud af mine Udtalelser. Det forekommer mig, at der er en Mellemvei mellem at være aldeles blottet for mekaniske Hjælpebidler, ja endog blottet for Reserverede af enkelte mindre Ting, og saa at have et fuldt færdigt Maskinværksted;

det forekommer mig, at der er en Mellemting, der ligger nærmere ved det sidste, som skulde have været tilstede, og hvis det havde været tilstede, kunde det have forhindret, at Tilstanden havde faaet den Forklaring, som Guvernøren har givet, at man under de nuværende Forhold var blottet for al Assistance af mekaniske Hjælpebidler og Værksteder. Værkstederne behøve ikke at være fuldt udbillede Maskinværksteder, Smedier kunne ogsaa gjøre nogen Nytte. Der var et andet Spørgsmaal, som den ærede Minister misforstod, hvilket jeg her vil benytte Leiligheden til at rette. Den ærede Minister mente, at jeg havde rettet min Udtalelse med Hensyn til de Aktier, der vare tegneede, og dem, man ikke ventede tegnet, imod de Mænd, der have tegnet Aktier i Jælleskogieriet, men jeg har aldrig med et Ord nævnt disse Mænd. Nei, jeg har omtalt de Ytringer, der staa i Bestyrelsens Skrivelse, det var min Text, og jeg har sagt, at denne Bestyrelsens Skrivelse omgiver disse første Mænd, nemlig de Mænd, der have tegnet Aktier, med et patriotisk Skar og en Glorie, og siger saa igjen, at nu er der Ingen mere af den Bestaffenhed, nu eksisterer der ingen Statsborger mere af den Bestaffenhed, nu ville de vente, indtil Foretagendet er lukrativt. Jeg siger, det er en Skillen ad saaledes at sætte nogle Mænd frem, omgiver af en patriotisk Glorie og at fremstille de Andre som saadanne rent egoistiske Forretningsmænd, der ikke ville røre en Finger ved dette rent patriotiske Foretagende, uden at Rentier ere sikrede dem; det er derimod at jeg har rettet min Udtalelse. Naar den ærede Minister mente, at der var en Modsigelse i at sige, at Privates Penge stode godt Kolonialraadets Garant, men at Statens Penge, der stode paa første Prioritet, stode slet, saa vil jeg sige, at saaledes seldt mine Ord ikke. Ordene fra mig seldt langt fra saaledes, at Aktionærernes Penge stode godt, fordi Kolonialraadet havde garanteret dem 5 pCt., nei, jeg nævnte blot, at de vare garanterede, men selv om de havde staaet godt, naar de vare garanterede samtidig med Statens, saaledes at Staten har første Prioritet i Jælleskogieriet, beviser dette paa ingen Maade, at vore Penge ville staa godt efter disse. Denne Modsigelse er saaledes ikke tilstede. Jeg har villet gjøre disse Bemærkninger for bestemt at forebygge, at jeg skulde have til Hensigt at ville nedsette Kogens Offerberedvilighed for en god Sag, men jeg vil nødig være med til saaledes at fremhæve Nogle paa Andres Bekostning. Med Hensyn til den anden Del af Forslaget, Jælleskogieriet, har den ærede Minister i det Hele ikke omtalt min Anke, og med Hensyn til selve Raanets Spørrelse har den ærede Minister heller ikke modagt mig deri, at det ikke kan være til nogen væsentlig Fremme for Sukkerfabrikens Evne til at fabricere Sukker, at man saar betalt den nuværende Gjæld, som, selv som man ikke hjælper Sukkerkogieriet til at arbejde, alligevel